ADVERTENTIEBLAD.

UNION-CASTLE LIJN

MAILSTOOMBOOTEN NAAR SOUTHAMPTON, AANLEGGEND TE MADEIRA.

TUSSCHENBOOTEN EN EXTRA BOOTEN NAAR LONDEN.

Union-Castle Mail Stoomvaart Maatschappij Bpkt
DONALD CURRIE & Co.,
Bestuurder.

DEEL II.—No. 256.] KAAPSTAD, DONDERDAG, 5 JUNI, 1902. [*Dit Blad verschijnt driemaal per week: Dinsdags, Donderdags en Zaterdags. Inteekeningsprijs per jaar £1 6s., postgeld ingesloten vooruit betaalbaar.*

KENNISGEVING.

Huwelijksberichten, In Memoriam, Geboorteberichten, Doodsadvertenties.

VOOR advertenties betreffende berichten van Geboorte, Overlijden, Huwlijk enz., wordt 't volgende tarief in rekening gebracht:

Bij EENMAAL PLAATSING voor een advertentie van 36 woorden of minder, 3 shillings; voor ieder woord daarboven 1d., extra.

Voor de TWEEDE PLAATSING, 2 shillings voor 36 woorden of minder, benevens 1d., voor ieder woord daarboven.

Voor de DERDE PLAATSING 1 shilling 6 pence voor 36 woorden of minder; benevens d., voor ieder woord daarboven.

Tevens wordt 't publiek dringend verzocht om bij advertenties van dezen aard het verschuldigde bedrag tegelijkertijd met de advertentie toe te zenden. Wanneer zij niet van 't geld vergezeld gaan kunnen zij niet geplaatst worden.

C. P. SCHULTZ,
Secretaris.

GEBOORTEBERICHT.

HEDEN schonk de Heer ons een frisch Zoontje.

P. W. DE VOS,
SOPHIA DE VOS
(geb. Maree).

Newton, Kimberley,
24 Mei, 1902.

DOODBERICHTEN.

NEETHLING, HENDRIK LUDOLPH, 14, Dorpstraat, Stellenbosch, op den 15ten Juni, 1902, oud 68 jaren.

OP 27 Mei ll., te Hofmeyr Terrace, Kloofstraat, CATHERINA ELIZABETH HIBNER, weduwe wijlen J. D. Haupt, van de Paarl, in den ouderdom van 85 jaar en 9 maanden.

Publieke Werken Departement.

KENNISGEVING.

DE tijd voor het inzenden van Tenders voor de bovengenoemde Verlichting in de Gouvernementshuis Grondenen de Laan, is verlengd van den Middag van Woensdag, 4 Juni, tot den Middag van Maandag, 9 Juni.

JOSEPH NEWEY,
Hoofdinspekteur.

Publieke Werken Departement.

MEN wordt verzocht alle Vorderingen tegen het Publieke Werken Departement in te zenden voor vereffening *niet later* dan 16 Juni, 1902.

JOSEPH NEWEY,
Hoofdinspekteur.

Publieke Werken Departement.

Aan Bouwmeesters en Timmerlui.

TENDERS worden gevraagd voor het Oprichten van Nieuwe "Battery Rakken," enz., in 't Algemeene Postkantoor, Kaapstad.

De Specifikatie kan gezien en alle informatie verkregen worden aan 't Publieke Werken Departement, Caledonplein.

Tenders zullen door den Auditeur-Generaal ontvangen worden tot 's Middags op Vrijdag, 6 Juni.

De laagste of eenige Tender behoeft niet noodzakelijkerwijze aangenomen te worden.

JOSEPH NEWEY,
Hoofdinspekteur.

Publieke Werken Departement.

TENDERS zullen door den Controleur- en Auditeur-Generaal tot 's Middags, 16 Juni, 1902, ontvangen worden voor 't Schoonmaken van Tapijten, Matten, Karpetten, enz., in de Gouvernements Kantoren in Kaapstad.

Alle bijzonderheden verkrijgbaar aan 't Publieke Werken Kantoor, Kaapstad.

Geen Tender behoeft noodzakelijker wijze te worden aangenomen.

JOSEPH NEWEY,
Hoofdinspekteur van Publieke Werken.

GEVRAAGD

EEN Koloniale Jonge Dame, als Moedershulp. Zij zal behandeld worden als een lid van het gezin. Doe aanzoek bij

J. P. ROOS.
Adres Tunnell, Duncan & Co., Burg Straat, Kaapstad.

GEVRAAGD,

VOOR de Derde-Klas School te Vinkrivier, Distrikt Robertson, een Gecertificeerde Onderwijzeres, bevoegd Engelsch en Hollandsch en Muziek (Tonic Solfa) te onderwijzen. Applikatiën, met Getuigschriften, zullen door den Ondergeteekende ontvangen worden, tot op den 5den Juli, 1902. Salaris £60 per jaar, met Vrije Kost en Inwoning. Werkzaamheden na de Juni Vakantie te beginnen. De applikanten moeten tot een Protestantsche Kerk behooren.

JOHNS. H. CONRADIE,
Vinkrivier,
P.O. Robertson.

BENOODIGD

EEN Eerste Assistent Onderwijzeres voor de Publieke School, Hopefield. Salaris £80 per jaar. Plichten te beginnen met Juli—Sept. kwartaal.

Muziek, Zingen, Teeken en Handwerken zullen sterke aanbevelingen zijn. Applikanten moeten in staat zijn Hollandsch te kunnen onderwijzen.

Applicatiën met getuigschriften kunnen aan den ondergeteekende ingezonden worden tot Zaterdag, 28 Juni, aanstaande.

D. W. ACKERMANN,
Hon. Secretaris, H.P. School.

Mei 13, 1902.

GELD OP VERBAND.

DOET AANZOEK BIJ

F. v. d. S. CENTLIVRES,
PROCUREUR,
SPAARBANK,
Tegenover de *Cape Times* Kantoor,
St. George's-straat,
KAAPSTAD.

KENNISGEVING.

EENIGE Duizenden Ge-oculeerde en Onge-oculeerde Limoën, Naartje, Zuurlimoen, Citers, enz., te koop bij

P. J. MARAIS,
Blauwvallei, Wellington, of
C. A. v. D. MERWE,
Bethel, Paarl.

TE KOOP.

EEN vruchtbare Wijnplaats met het daaropstaande suffisante woonhuis, buitengebouwen en huurvertrekken gelegen in de nabijheid van het Paarlsche Station beplant met 30,000 Amerikaansche Wijnstokken in volle dracht en bebbende ruimte voor het aanplanten van nog 20,000. Volop voorzien van water, heeft een grooten boomgaard en moestuin.

De huurvertrekken breng en een huur op van £60 's jaars.

Voor verdere inlichtingen vervoege men zich bij.

CORNELIS MOLL,
Algemeene Makelaar,
Paarl.

District Boarding School,

WAGENBOOM RIVIER,
District Worcester.

BENOODIGD van af het begin van e.k. kwartaal—Een gecertificeerde Onderwijzeres met ondervinding voor bovengenoemde School. Muziek, Zingen (Tonic Solfa), en Handwerk vereischend.

Salaris £50 per annum en een deel der Muziekgelden. Logies niet te bovengaande £24 per annum. Applikant te wezen lidmaat eener Protestantsche Kerk. Applicaties met getuigschriften aan den ondergeteekende te worden gezonden, met later dan 18 Juni, 1902.

T. C. BOTHA,
Secretaris.

MONTAGU.

G. P. VAN ZIJL,

Vendu-Afslager, Algemeen en Wetsagent.

GEVESTIGD SEDERT 1876.

KANTOOR—BANK GEBOUWEN.

ECHTE BOLINDER ZWEEDSCHE STOVES.

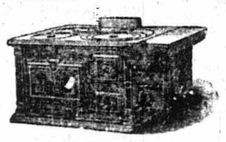

VAN ALLE GROOTTE, ZIJN THANS IN VOORRAAD.

Neem geene dan de "ECHTE."

Deze Kookkachel, die beide hout en steenkool brandt, is zeer hezuinigend en uiterst geschikt voor Zuid Afrikaansche behoeften.

Woodhead, Plant & Co.,

KAAPSTAD.

De Z. A. Mutual Levensverzekering Maatschappij,

DARLINGSTRAAT, KAAPSTAD.

VERDEELING DER WINSTEN.

DE volgende Driejaarlijksche Verdeeling der Winsten zal plaats hebben op 30 Juni, 1904.

Alle Polissen voor 30 Juni, 1902, voltooid zullen op dien datum recht hebben op het volle DRIE JAAR Bonus.

De laatste Bonus was van £5, 5s. per cent. voor de Drie Jaren.

Vraagt of zendt spoedig om inlichtingen, ten einde zeker te zijn van de voltooiing binnen den noodigen tijd.

Agenten der Maatschappij zijn overal in Zuid Afrika.

WILL. MARSHALL,
Secretaris.

BETERE WAARDE ONMOGELIJK.
GELIJKE WAARDE ONWAARSCHIJNLIJK.
VERSCHEIDENHEID, SNIT EN MAAKSEL ONOVERTROFFEN.

EERSTE KLAS KLEEREN.

Prachtige Sorteering voor Heeren, Jongelieden en Jongens voor het tegenwoordige Seizoen.

Ieder Kleedingstuk gemaakt in onze EIGEN Fabrieken in het

West of England.

LET OP ONS EENIG ADRES:

J. LAWLEY & Co.

Langemarkt-straat tot Kerkplein, Kaapstad.

Alle Kleerderen en een jaar lang hersteld ZONDER betaling als en waarborg van Werkzaamheid en Goed Werk.

J. C. SMITH & Co.,

Hout, Kool en Timmerhout Magazijnen,
Koloniaal- en Amerikaansche Wagenhout,
STOOM ZAAGMOLENS.
88, Breestraat en Riebeeks Plein,
KAAPSTAD.

R. M. ROSS & Co.,

LANDEN THANS

OOGJES DRAAD,
STEEK DRAAD,
BIND DRAAD EN HOOI PERSEN.

ALSOOK:

Pijpen, Galvanische, Water, Cement
EN
Galvanisch IJzer,
Wijnpompen,
Zuigen en Leipijpen.

TEGEN DE LAAGSTE PRIJZEN VOOR KONTANT.

Strandstraat, Kaapstad.

DE ZuidAfrikaanscheOnderlinge

Levensverzekering Maatschappij.

Gemachtigd bij Parlements Wet, 1888
(*Gevestigd in 1845 als de Onderlinge Assurantie Maatschappij van de Kaap de Goede Hoop.*)

Hoofdkantoor: Darling Straat, Kaapstad.

Obloobende Fondsen - £2 345 097

Allen belegd in Zuid Afrikaansche Securiteiten.

Jaarlijksch Inkomen. } **Premies ... £240,185** **Interest ... £115,218.**

SPECIALE EIGENSCHAPPEN.
ABSOLUTE SECURITEIT.
VRIJDOM VAN ALLE BEPERKINGEN.
GROOTE BONUSSEN IEDERE DRIE JAAR.
VROEGE BETALING VAN VORDERINGEN.
REGULATIES VOOR NUL-VERBEURING.
VRIJ VERBLIJF EN REIZEN.
ALLE VOORDEELEN BEHOOREN AAN DE LEDEN
GEMATIGDE UITGAVEN.
EEN PERSOONLIJKE AANSPRAKELIJKHEID.
TUSSCHENTIJDSCHE BONUS OP VORDERING.
LIBERALE WAARDE BIJ OVERGAVEN.

WILLIAM MARSHALL,
Secretaris.

MALMESBURY

Executeurskamer en Voogdij- en Brand- Assurantiemaatschappij.

OPGERICHT IN 1864.

Ingelijfd bij Acte van Parlement No. 10 van 188

Opbestaalde Kapitaal ... £8,220 0 0
Reserve Fonds £21,000 0 0

De Kamer ondernoemt de Administratie van Boedels als Executeuren, Voogden Trustees in Insolvente Boedels, enz. Optrekken van Schepenkennissen, Transporten, Huwelijks Contracten, Voor het voorschieten van Geld op eerste Verbanden, enz; en Algemeene Agentschappen in en buiten de Kolonie.

Verassureert Los- en Vastgoed

tegen billijke termen.

DIRECTEUREN:

De WelEd. Heer G. W. D. RUST,
Voorzitter.

De Wel-Ed. Heeren

N. J. H. CROSER, | DR. A. J. T. ROUX,
DR. E. L. B. LOUBSER, | A. J. BASSON.
W. D. MALHERBE. | A. W. LOUW.

AUDITEUREN:

De Wel-Ed. Heeren I. J. J. VAN AARDE en MARTHS. SMUTS, H. Zoon.

De Directeuren vergaderen elken Dinsdag's voormiddags, in den Zomer te 9 uur in den Winter te 10 uur.

G. W. KOTZE, Secretaris.

KOLONIALE WEESKAMER en TRUST MAATSCHAPPIJ.

No. 4, KERKPLEIN, KAAPSTAD.

Kapitaal, £20,000. Reserve Fonds, £100,416

WAARBORG TAK VAN EERLIJKHEID.

DE MAATSCHAPPIJ reikt Polisse uit als Waarborg voor de Eerlijkheid Oprechtheid en Getrouwheid van Trustees, Likwidateurs en Administrateurs, Executeurs en Voogden Datief, Curators Boni, Baljuws, Landmeters, Bestierders en Secretarissen van Banken, Loges, Assurantie en andere Maatschappijen, Afdeelingsraden en Municipaliteiten, Klerken en andere Beambten in dienst van Firmas en Publieke Inrichtingen op voordeelige termen.

Deze Polissen worden in ontvangst genomen door de Imperiale en Koloniale Regeeringen en alle Employeerders door geheel Zuid-Afrika.

Vormen van Aanzoek, enz. op aanvraag bij

G. W. STEYTLER,
Secretaris.

A. SPOLANDER & CO.,

GEVESTIGD 53 JAREN,

Chronometer-, Horolge- en Klokmakers
Mutual Gebouwen Darlingstraat.

Gouden en Zilveren Horloges in Voorraad gehouden.

Ceres Hooge School.

BENOODIGD: Een ASSISTENT (mannelijk) ONDERWIJZER.

APPLICATIES met getuigschriften (copijen), zullen ontvangen door ondergeteekende tot op 7 Junie, e.k.

Applicanten moeten onderwijscertificaten hebben, en ook in staat zijn om Hollandsch te leeren. Kennis van houtwerk eene aanbeveling.

Salaris £150 per jaar. Plichten te beginnen e.k. kwartaal.

CHAS. R. C. STEYTLER,
Hon. Secretaris.

Ceres, 15 Mei, 1902.

W. G. COMBRINK,

De Oudste Koloniale

HORLOGE en JUWELIERS WINKEL

(GEVESTIGD 1836),

23, Kortemarkt Straat,
Spaarbank Gebouw,
KAAPSTAD.

Koloniale Weeskamer en Trust MAATSCHAPPIJ.

Kantoren: No. 4, Kerkplein, Kaapstad.

P.K. BUS, 142. TELEFON, 160.

TELEGRAFISCH EN KABEL ADDRES: "FIDELITY."

OPGERICHT - 31 MAART, 1856.

Kapitaal £20,000
Reserve Fonds £100,416

DIREKTEUREN:

PAUL DE VILLIERS, Procureur,
VOORZITTER.

HARRY BOLUS. F. W. MILLS.
H. J. DEMPERS. H. M. ARDERNE
C. M. BERNARD. E. J. EARP.

DE MAATSCHAPPIJ neemt de Administratie op zich van Boedels en Eigendomen als Executeurs, Administrateurs Voogden, Curators, Trustees, van Insolvente Boedels en onder Huwelijks Voorwaarden, Inspecteurs, Gevolmachtigden, Receivers, Agenten, voor Ingezetenen en Niet-ingezetenen, Likwateurs, van Maatschappijen op aandeelen en Firma's.

GEEFT Geld op Eerste Verband van Grond Eigendom en Onderpand op Hypotheken, belegt Kapitaal, koopt en verkoopt Grond en ander Eigendom.

VORDERT Verbanden, Wissels, en andere Schulden in.

ZAMELT HUISHUUR in, Interes op Verbanden en andere Securiteiten en doet ieder soort van Trust of Agent-bezigheid.

WAARBORGTAK.

De Maatschappij geeft eveneens Polissen uit als SECURITEIT voor de Eerlijkheid, en Trouw van Trustees, Likwidateurs, Executeurs en Voogden, Uitvoerende Curators, Rechts-suppleanten, Landmeters, Beheerders, Secretarissen, Klerker en andere Beambten in den dienst van Banken, Crediet, Verzekerings- en andere Maatschappijen; Gemeente en Afdeelingsraden, Corporaties en Firma's op voordeelige voorwaarden.

Deze Polissen worden eveneens aangenomen door de Imperiale en Koloniale Regeeringen, en door alle correspondenten door heel Zuid Afrika.

Vormen voor aangiften en andere inlichtingen op aanzoek te verkrijgen bij

G. W. STEYTLER,
SECRETARIS.

ALGEMEENE

BOEDEL EN WEESKAMER.

Acte van Overeenkomst, gedateerd 9 Maart 1856, ingelijfd bij Acte van het Parlement No. 31 van 1861.

Kapitaal - - - - £20,000
Reserve Fonds - - £21,500

Voor het Administreeren van Eigendommen en Boedels, als Executeuren, Administrateuren, Voogden, Curatoren, Trustees en Agenten.

DIRECTEUREN:

De Wel-Edele Heer J. REID, Voorsitter.
De Wel-Edele Heeren

P. F. LINDENBERG. | J. L. M. BROWN, L.W.S.
J. F. WICHT. | F. F. RUTHERFORD.
H. C. v. BREDA. | F. J. B. LANGERMAN.

AUDITEUREN:

De Wel-Edele Heeren
J. F. P. JUATTS. | M. A. BERGH.

Zij die verlangen de Kamer aan te stellen worden vriendelijk verzocht haar te tituleeren.

De Directeuren der Algemeene Boedel en Weeskamer.

De Tak Insolventie zal door den Secretaris worden waargenomen, voor wiens handelingen de maatschappij verantw. rdelijk is.

W. A. CURREY, Secretaris.

Boedel en Weeskamer,
Adderley Straat, Kaapstad.

Te Koop

AMERIKAANSCHE

WIJNSTOKJES,

BLERSCH,

WEIDENHOF,

STELLENBOSCH.

MARKTPRIJZEN.

KAAPSTAD.

NIEUWE MARKT.

3 Juni 1902.

	£	s	d	£	s	d
Aardappelen ...	0	5	1	— 0	13	8
Eenden ...	0	4	7	— 0	5	9
Kool ...	0	0	1	— 0	0	3½
Bloemkool ...	0	0	3	— 0	0	3
Boter ...	0	1	8	— 0	1	9
Peren ...	0	2	4	— 0	5	1
Hoenders ...	0	2	3	— 0	2	10
Limoenen ...	0	5	4	— 0	6	7
Nartjes ...	0	5	0	— 0	7	0
Pompoenen ...	0	0	6	— 0	1	9
Appels ...	0	1	10	— 0	16	8
Uien ...	0	7	0	— 0	12	0
Ganzen ...	0	4	6	— 0	8	9
Lemmetjes ...	0	3	10	— 0	9	7
Kalkoenen ...	0	5	0	— 0	10	9
Patatas ...	0	5	0	— 0	5	0
Eieren ...	0	16	0	— 1	1	3

31 Mei 1902.

Vogelstruisvederen.—De laatste veiling was goed voorzien van een tamelijke assortiment. Mededinging was niet zoo sterk en de prijzen zijn zoowat gelijk met de laatste.

Bezigheid voor den dag, 1,013 lb., die £2,354 12s 6d opbrachten.

Ik noteer de volgende marktprijzen:—

	£	s.	d.	£	s.	d.
Witte ordin. prims ...	12	0	0	— 15	0	0
do. Eerste ...	8	0	0	— 9	0	0
do. tweede ...	6	0	0	— 7	0	0
do. derde ...	4	0	0	— 5	0	0
Wijfjes eerste tot super.	7	0	0	— 9	0	0
do. tweede ...	3	10	0	— 4	10	0
do. derde ...	2	0	0	— 3	0	0
do. infer. tot slechte	1	0	0	— 1	5	0
Fancy byocks ...	5	0	0	— 6	0	0
Staarten witte ...	1	7	6	— 1	12	0
do. lichte ...	1	0	0	— 1	5	0
do. donkere ...	0	10	0	— 0	15	0
Zwarte lange ...	4	10	0	— 6	0	0
do. middelmatig ...	1	5	0	— 3	0	0
do. kort ...	0	7	6	— 0	17	6
do. vlos ...	0	5	0	— 1	15	0
Vale, lang ...	2	10	0	— 4	0	0
do. middelmatig ...	0	10	0	— 2	0	0
do. korte	0	2	0	— 0	4	0
do. vlos	0	3	0	— 1	10	0
Spadonas witte ...	1	10	0	— 2	0	0
do. donker ...	0	10	0	— 0	15	0
do. lichte ...	1	0	0	— 1	5	0
Chicks	0	1	0	— 0	1	6

Wol—Sedert de laatste verkoopingen hebben er geen andere plaats gehad. De Londensche veilingen sluiten Maandag, 2 Juni.

Ik noteer:—

Sup. lang karoo vetwol 3½d tot 5d; medium 4½d tot 4¾d; ordinaire 3½d tot 4d; zware en inferieure 3d tot 3½d, grove en gekleurde 3d tot 3½d.

Vellen—Markt onveranderd.

Ik noteer:—

Bokvellen, 10½d per lb; zondroge 6d per lb; bastaards 3d per lb; Kaapsche 1s. 8d. elk; langwol 4½d; korte wol 3½d; beschadigde 3d; pelts 3d.

PORT ELIZABETH.

(*Van de heeren John Daverin & Co.*)

30 Mei 1902.

Vogelstruisvederen. — De markt was goed voorzien gedurende de twee dagen lange verkoopingen dezer week met de gewone verzameling. Witten en wijfjes van goede kwaliteit waren in vraag en brachten volle prijzen op, maar gewone soorten werd niet zoo veel gevraagd maar er was geen merkbaar verval in waardeering. Zwarte en vale vederen, vooral de korten soorten, waren misschien zwakker, behalve voor uitgezochte soorten; en gewone wirey korte zwarten en valen slechts den normalen prijs van 6d tot 1s per pond. Wij herhalen onzen raad om deze vederen niet te plukken. Niet alleen betaalt het niet, maar de tegenwoordigheid van groote hoeveelheden van vederen dezer soort verschijnende in scheepsladingen uit Zuid Afrika, veroorzaakt een verzwakking der Londensche markt.

De totale waarde verkocht op de publieke markt bedroeg £7,323 11s 4d en woog 2,957 lbs 3½ ons.

Wij noteeren de volgende loopende prijzen:—

	Per lb. £	s.	d.	£	s.	d.
Prima, goed tot super.	11	10	0	— 16	0	0
Eerste witte	8	0	0	— 10	10	0
Tweede ,, ...	6	5	0	— 7	10	0
Derde ,, ...	2	5	0	— 4	10	0
Wijfjes, gepunt en grijs,	7	0	0	— 9	0	0
,, tweede	2	15	0	— 4	15	0
,, derde	1	12	6	— 2	5	0
Fancy	5	10	0	— 7	0	0
Staartveeren, witte, ...	1	7	6	— 2	0	0
,, lichte, ...	1	5	0	— 1	12	6
,, gekl. en donker	0	5	0	— 0	17	6
Zwarte lange	4	0	0	— 5	15	0
,, middelmatig ...	2	0	0	— 3	15	0
,, kort	0	5	0	— 0	12	6
,, vlos	0	5	0	— 1	5	0
Vale, lang	2	2	6	— 3	10	0
middelmatig ...	0	12	6	— 1	7	6
,, kort	0	2	6	— 0	5	0
,, vlos	0	7	6	— 1	5	0
Spadonas, licht ...	1	5	0	— 2	10	0
,, donker ...	0	12	6	— 1	10	0
Chicks	0	1	0	— 0	5	0

Wol—De plaatselijke aanvraag is nog goed, en een tamelijk groote hoeveelheid werd gedurende de week verkocht tegen zeer volle prijzen. Onze verkoopingen waren 850 balen. Min komt aan, en de voorraad in hand is klein. Gisteren op de publieke markt werden 243 balen aangeboden, waarvan 140 verkocht werden; 1 baal Humansdorp vetwol tegen 6½d, 4 balen blaauw lang wol tegen 5½d, 50 balen tegen 5d tot 5½d, 37 balen, buik en mindere wol 3½ tot 3½ per pond.

Wij noteeren de volgende loopende prijzen:—

	Per lb. d.	d.
Sneeuwwitte, extra superieur ...	14½	— 15
,, superieur ...	13½	— 14
,, goed tot superieur...	12	— 13
,, inferieur en slech.	11	— 11½
Vetwol, sup. lange goede conditie grasveld	5½	— 7
Dito, Karoo	5½	— 6
Dito, gemengd veld	5	— 5½
Vetwol, licht, zonder fout, middelmatig grasveld	5	— 5½
Dito, Karoo	4½	— 4¾
Vetwol, kort, foutief en slecht ...	3½	— 3¾
,, grof en gekleurd ...	2¾	— 3
Gewasschen, grof en gekleurd ...	5½	— 8
Vrijstaat grasveld vetwol, lang in goede conditie	4¾	— 5
Dito, midd. lang, licht met weinig fouten	4	— 4½
Dito, middelm. kort foutief en slecht	3½	— 3¾
Dito, middelm. Karoo, lang en goede conditie	4½	— 4¾
Dito, middelm. licht en met min fouten	4	— 4
Dito, middelm. kort, foutief en slecht	3½	— 3¾

Angorahaar—Het nieuwe scheersel begint vrijer aan te komen, en prijzen beginnen zich te vormen. Voor fijn eerste wordt 11d vrij aangeboden, en wij hebben 21d voor bokjes geweigerd. Eigenaars zullen spoedig moeten besluiten tegen welke prijzen zij gewillig zijn om te verkoopen.

Wij kwoteeren de volgende prijzen als nominaal:—

	Per lb. s. d.	s. d.
Bokjes, superfijn	1 9	— 1 10½
Superieure scheersels ...	0 10½	— 0 11½
Ordinaire scheersels... ...	0 10	— 0 10
Lang blauw Vrijstaat haar ...	0 10	— 0 10
Gemengd Vrijstaat haar ...	0 7	— 0 8
Tweede en grijs	0 5	— 0 6
Derde	0 3	— 0 4
Winter	0 9	— 0 9½
Winter Bokjes	1 0	— 1 1½

Vellen.—Wij verkochten deze week schaapvellen in partijen tegen 4½d; polts, 3d; Kaapsche, 1s 1½d; beschadigde, 5d elk; angoras, 4½d geschoren, 3½d; beschadigde, 2½d; bokvellen, 11½d; beschadigde, 5½d per lb; springbokvellen, 9d elk.

Huiden.—Wij verkochten deze week goede soorten tegen 6½d; beschadigde 5½d.

Hoorns.—Wij verkochten partijen doorelkander tegen 3½d

DE VREDE.

Londen, 1 Juni—(Reuter)—Het nieuws van het teekenen van den vrede heeft zich spoedig in de stad verspreid, en werd meegedeeld door den lord mayor van het balkon van zijn paleis door een volksmenigte die de aankondiging met hartelijke juichkreten begroette. Toen het algemeen bekend werd dat de vrede geteekend was werd de geestdrift algemeen, en werd de heugelijke tijding door het luiden van klokken en door vreugdebedrijven in de straten verwelkomd. De woorden "Vrede is geproclameerd" in roode letters op witten grond zag men aan het paleis van den lord mayor tusschen 5 en 6 uur 's avonds. Daar het Zondag was verspreidde het nieuws zich minder snel dan dat van het ontzet van Mafeking. In verscheiden der voorsteden werd het teekenen van den vrede aangekondigd, en schoon het 's avonds regende verzamelden zich juichende menigten in de voornaamste middelpunten der stad, vóór het paleis van den lord mayor en den Piccadilly Circus. Vlaggen waaiden en trompetten en fluiten werden geblazen, net als op Mafeking avond; en op vele plekken stak men de illuminatie voor de kroning aan. Toen het later in den avond werd namen de menigte met muziek zoo toe dat het een geraas van de andere wereld werd.

Londen, 2 Juni—(Reuter)—Al de nieuwsbladen verwelkomen hartelijk heden morgen den vrede. De koning in een adres aan het volk, zegt dat hij het welkome nieuws van het ophouden van vijandelijkheden met onuitsprekelijk genoegen heeft ontvangen. "Ik vertrouw," vervolgt z.m., "dat de vrede spoedig gevolgd zal worden door het herstellen van voorspoed in het nieuwe gebied en dat het gevoel dat noodwendig door den oorlog is opgewekt, plaats zal maken voor samenwerking onder mijne Zuid Afrikaansche onderdanen in de bevordering van de welvaart van hun gemeenschappelijk land."

De aartsbisschop van Canterbury heeft, nadat hij het bevel van den koning had vernomen, een dag van algemeene dankzegging in de kerken door het geheele land bepaald. De dag daarvoor zal waarschijnlijk a.s. Zondag zijn.

Londen, 2 Juni—(Reuter)—In het lagerhuis las heden namiddag de ed. heer A. J. Balfour een stuk voor waar men de vredesvoorwaarden in vond, die waren, als volgt:—

De burgers te velden zullen al hun kanonnen, geweren en schietgoed overgeven, het gezag van z.m. den koning gehoorzamen, dien zij als hun wettigen souverein zullen erkennen. De burgers buiten Zuid Afrika zullen, als zij verklaren deze voorwaarden aan te nemen, terug gebracht worden zoodra vervoer en middelen van bestaan kunnen verschaft worden. Die burgers die de voorwaarden aannemen, zullen niet beroofd worden van hun vrijheid en eigendom.

Hollandsch zal in de openbare scholen geleerd worden als de ouders het verlangen, en ook in de gerechtshoven gebezigd worden waar omstandigheden dit noodig maken.

Drie millioen zal ter beschikking der commissarissen gesteld worden om de plaatsen der burgers op nieuw van vee te voorzien.

Geteekende schuldbewijzen uitgegeven door de vorige regeering en Britsche officieren zullen erkend worden.

Geen speciale belasting zal gelegd worden op grondeigendom in de Transvaal en Oranjerivier Kolonie tot goedmaken van de oorlogskosten.

De heer Balfour voegde hierbij dat lords Kitchener en Milner een stuk voorlazen aan de afgevaardigden ten effekte dat de behandeling der Kaapsche en Natalsche rebellen bepaald zal worden volgens de inzichten der koloniale regeeringen, zijnde die der Kaapkolonie van oordeel dat de rebellen die geen kommandos gehad hebben bij erkenning van schuld en overgave levenslang van hun stemrecht zullen beroofd zijn, terwijl de kommandanten voor hoogverraad zullen terecht staan. De straftijd zal echter aan het hof worden gelaten, en geen doodvonnis zal worden uitgesproken. Natal is daarentegen van oordeel dat de rebellen volgens de koloniale wet behooren behandeld te worden.

Voorts zeide de heer Balfour dat civiel bestuur in de Transvaal en Oranjerivier Kolonie ingevoerd zal worden zoo vroeg mogelijk, en dat het van de omstandigheden zal afhangen wanneer men vertegenwoordigende instellingen kan invoeren die tot zelfbestuur leiden. Ten slotte kondigde hij nog aan dat hij weldra een votum van dank aan lord Kitchener en het leger zal voorstellen.

Londen, 3 Juni — (Reuter) — Ontvangen telegrammen beschrijven vredesvreugde in al de koloniën.

Sir Henry Campbell-Bannerman, de aanvoerder der oppositie, in het huis der gemeenten, en lord Tweedmouth, in afwezigheid van Earl Spencer, in het house of lords, wenschten het gouvernement en het land geluk met de blijde tijding van vrede, en spraken met warme erkentelijkheid van de Britsche troepen en de republikeinen.

Lord Rosebery wenschte het gouvernement ook onvoorwaardelijk geluk.

Z.M. de koning heeft gelukwenschen van alle deelen der wereld ontvangen, insluitende de hartelijkste telegrammen van de Duitsche en Oostenrijksche keizers.

De Engelsche nieuwsbladen zijn unaniem hoopvol voor de toekomst, en publiceeren warme lofspraken op den hooged. heer Joseph Chamberlain, lord Milner en lord Kitchener.

De buitenlandsche pers met de uitzondering van die van Duitschland en Holland, sympathiseert met de Engelschen.

Durban, 1 Juni—(Reuter)—Het vredesnieuws werd heden morgen op kerktijd ontvangen. Het heugelijk nieuws verspreidde zich merkwaardig snel door de stad en binnen de kerken, waar de predikanten het van den kansel verkondigden en de gemeenten opstaande het "God save the King" zongen. De nieuwsbladen gaven speciale uitgaven en de vreugde gaf aanleiding tot groot lawaai. Morgen openbare viering. De burgemeester heeft schikkingen gemaakt voor een dankstond dien eerw. Weeks, zijn kapellaan, leiden en waar eerw. Cottingham, Congregationalist, een voordracht houden zal. In den avond zal er aan de baai vuurwerk zijn.

Newcastle, 1 Juni—(Reuter)—Het vredesnieuws werd heden morgen bij een parade van het garnizoen meegedeeld, zijnde ook de stadswacht aanwezig. Generaal Lyttleton las een telegram voor van lord Kitchener en hield daarna een toespraak, waarin hij de stadswacht dankte voor de gewillige wijze waarop zij steeds aan oproepingen had voldaan. Ten slotte werden drie juichkreten aangeheven voor generaals Lyttleton en Burn Murdoch en kapitein Guest.

Bloemfontein, 1 Juni—(Reuter)—Het nieuws van het proclameeren van den vrede heeft heden morgen Bloemfontein bereikt, en weldra werd de stad vrolijk versierd met vlaggen, daar men de Britsche vlag overal ophaalde waar het kon. De aankondiging van den vrede geschiedde tijdens den morgendienst van alle kansels, en menigten vergaderden hier en daar in de stad om over de voorwaarden te praten, waar van elkeen de aankondiging met spanning verwacht.

Kimberley, 1 Juni—(Reuter)—Het eerste nieuws van het teekenen van den vrede kwam als officieele boodschap. In den voormiddag verspreidde het nieuws zich spoedig, en veroorzaakte het algemeene voldoening, schoon het publiek over de voorwaarden in gespannen verwachting is.

Aliwal Noord, 2 Juni—(Reuter)—Het bericht omtrent den vrede werd Zondag met groote blijdschap ontvangen, en de kerkklokken werden geluid. Heden was een publieke vakantiedag en de stad was gedecoreerd. Verkenners zijn uitgezonden om het nieuws aan de kommandos der opstandelingen mede te deelen

Middelburg, 2 Juni—(Reuter)—Gister morgen ontving generaal French de tijding van den vrede, en dit werd in de kerken afgekondigd. Groote tevredenheid heerscht onder alle deelen der bevolking.

Worcester, 2 Juni—(Reuter)—Groote opgewondenheid volgde op de aankondiging des vredes en vlaggen werden boven de publieke gebouwen gehesch en, terwijl de scholen gesloten werden voor den dag. De winkels waren voor de helft van den dag gesloten. Er is een algemeen gevoel van verlichting.

Bulawayo, 2 Juni—(Reuter)—Het vredes nieuws werd met groote blijdschap begroet. Verschillende dinners werden ter eere van de gebeurtenis gegeven. Men voelt dat een nieuw tijdperk voor Rhodesia is aangebroken, hoewel er een snaar van spijt is dat zijne groote aanlegger er niet meer is om in de blijdschap te deelen, daar men gelooft dat hij het instrument zou geweest zijn om de rassen te vereenigen.

Ook van Salisbury komt een Reuter dat het nieuws met blijdschap wordt begroet.

Pretoria, 2 Juni—(Reuter)—Kol. Hamilton en kapitein Marker zijn vertrokken met documenten over de overgave der republikeinen ter overhandiging aan den koning.

De republikeinsche aanvoerders vertrokken heden om hun kommandos in de Transvaal en O.R.K. in te brengen, hetgeen naar men verwacht 14 dagen zal nemen.

Pretoria, 2 Juni—(Reuter)—Het eerste bericht over den vrede werd door de bevolking van Pretoria met vreugdekreten voor lords Kitchener en Milner ontvangen. Overal, vooral onder de "Boers", werd het nieuws ontvangen met groote vreugde en voldoening.

De laatste geheime stemming over vrede of voortzetting van den oorlog had plaats te Vereeniging Zaterdag avond ten 6 ure, en de afgevaardigden kondigden aan kolonel Henderson, directeur van het intelligentie departement, en kapitein Marker, a.d.c. van lord Kitchener, die de afgevaardigden vergezelde, aan dat zij tot het besluit waren gekomen om zich over te geven onder de voorwaarden formeel besproken te Pretoria. Het nieuws werd terstond getelegrafeerd naar Pretoria, en bevelen werden gegeven dat de afgevaardigden terstond per specialen trein naar Pretoria moesten komen. Intusschen was lord Milner van Johannesburg aangekomen.

Te 10 ure op Zaterdag avond kwamen ook de afgevaardigden aan, en gingen zij terstond naar het huis naast dat van lord Kitchener. Zij verzochten eerst om verlof om nog onder elkander een gesprek te mogen voeren eer zij de vredesvoorwaarden die waren opgesteld onderteekenden. De heeren Schalk Burger en Reitz en generaal Botha, leden van het Transvaalsche uitvoerend bewind, en generaal De Wet, als den Vrijstaat vertegenwoordigend, kwamen en traden de eetkamer binnen, waar het stuk ter teekening gereed lag. Onder diep stilzwijgen teekenden de "Boer" aanvoerders het stuk waarbij zij de onafhankelijkheid lieten varen waar zij zoo dapper voor gestreden hadden. De een na de ander volgens rang nam elk de pen en teekende het stuk, dat werd toevertrouwd aan kolonel Hamilton, militairen secretaris, en kapitein Marker, die morgen naar Engeland vertrekken om het stuk aan den koning te brengen. Niets bepaalds is nog voor de toekomst bepaald. Men verwacht dat een aantal afgevaardigden naar de Kolonie zal gaan om de kommando's der rebellen te roepen, en die in de Transvaal en den Vrijstaat zullen door de kommandanten en veldkornets worden ingebracht.

Te Piketberg was men zeer verheugd en vlaggen waren overal te zien. Ds. Vlok maakte er melding van in de Ned. Geref. Kerk.

Telegrammen zijn ook ontvangen van Graaff-Reinet, Uitenhage en Mosselbaai.

Reuter-telegrammen omtrent de ontvangst van het vredes bericht zijn ook ontvangen van: Kingwilliamstown, waar de winkels gesloten waren, en de burgemeester in de stadszaal een toespraak hield; drie hoerah's werden gegeven voor lord Milner, lord Kitchener, den gouverneur en den premier. Te Cradock vergaderden kolonel Younghusband's kolonne, R.H. artillerie en C.G. artillerie op 't marktplein. De kommandant las een telegram omtrent den vrede en een koninklijke saluut werd gevuurd. In Durban waren de straten vol vlaggen en feestvierende inwoners. Van Pretoria komt een telegram dat er in het Irene concentratie kamp een groote ontroering was bij de ontvangst van het nieuws. De inwoners werden tezamen geroepen en dankzeggingen werden dadelijk opgezonden en Psalmen gezongen. Mannen en vrouwen weenden en vielen in flauwte. Te Port Elizabeth werd in St. Mary's Kerk een Te Deum gezongen. Te Bloemfontein waren de winkels ook gesloten en een rijwiel optocht met vlaggen vond plaats. Ook te Somerset Oost was men verblijd. Engelschen en Hollandschen groetten elkander. Te Barberton, Grahamsstad, Kimberley (waar Woensdag als publieke vakantie beschouwd zal worden), en Pietermaritzburg werd de tijding met blijdschap ontvangen. Te Port Elizabeth werd een geestdriftige menigte door burgemeester Kemsley toegesproken, en een boodschap van gelukwensching aan lord Kitchener en lord Milner gezonden. In het gevangenen kamp te Congella (Natal) werd het nieuws met blijdschap ontvangen. De kommandant werd op de schouders rondgedragen. Te Bulawayo werd besloten een gedenkteeken voor de Rhodesianen in den oorlog gevallen op te richten.

STADSNIEUWS.

De schiereilands commissie hoorde Maandag de getuigenis van den heer St. V. Erskine, landmeter, die de waterkwestie van het schiereiland had nagegaan, en stukken voorlegde waaruit het blijken moest dat men water door eenvoudig aanwending van zwaartekracht uit Palmietrivier naar het schiereiland kon brengen, wat goedkooper uit zou komen dan het met pompen mogelijk was. De afstand was 80 mijlen; van Steenbraasrivier kon hij zeggen dat de hoeveelheid water die zij geven zeer onvoldoende was, terwijl Palmietrivier het heele jaar door een pijp van drie voet dikte zou vullen. Na dit vernomen te hebben verdaagde men tot Woensdag.

GEMENGD NIEUWS.

N.B.—De tijd voor het inzenden van applikaties voor de school te Hopefield is verlengd tot Zaterdag, 28 Juni.

EEN onderwijzer wordt gevraagd voor een derde klas school te Vinkrivier, Robertson. Salaris £60 per jaar met vrijen kost en inwoning.

ALLE vorderingen tegen het publieke werken departement moeten, volgens een advertentie, niet later dan 16 Juni ter vereffening worden ingezonden. Ook worden tenders gevraagd voor het schoonmaken van tapijten, matten, enz., in gouvernements kantoren. Bouwmeesters en timmerlui worden er op gewezen dat tenders gevraagd worden voor het oprichten van zekere rakken in 't algemeene postkantoor, Kaapstad.

HANDEL EN NIJVERHEID.

SPOORWEGONTVANGSTEN

Spoorwegontvangsten voor de week geëindigd 1 Juni 1902 —

Stelsel	Passagiers.	Pakketten enz.	Mails, Telegrafen, enz.	Goederen en Mineralen.	Levende Have.	Totaal.
	£	£	£	£	£	£
Westelijk ...	14049	1576	1500	24935	2349	†444[illegible]9
Middellands.	3145	515	893	25056	765	†30374
Oostelijk ...	2939	256	489	27040	212	†30936
Totaal ..	20133	2347	2882	77031	3326	105719
1900 ..	15193	2220	1487	53758	5281	78139

Materiaal-vervoer: Westelijk, 1899, nil; 1900 nil; middellandsch, 1899, nil 1900, nil; oostelijk 1899, nil; 1900, nil; noordelijk, 1899, nil; 1900 nil; totaal, 1899, nil; 1900, nil; 1901, nil.

†Deze cijfers zijn de totalen van de boekingen van de verschillende stations, zonder verdeeling tusschen de stelsels, en worden veranderd als zulke verdeeling plaats heeft. Zij zijn onderworpen aan verandering bij verdeeling van de opbrengst tusschen de Koloniale en vreemde gouvernementen en maatschappijen.

SCHEEPVAARTBERICHTEN.

KAAPSTAD

AANGEKOMEN.

Juni 2—Assaye, van Southampton
3—Pondo, van Londen
3—Dunvegan Castle, van Southampton

VERTROKKEN.

Juni 2—Patrician, naar Port Elizabeth
3—Harbart, naar Cardiff
3—Urmston Grange, naar Buenos Ayres
3—Kirriemoor, naar Kurrachee
3—Stanfield, naar Kurrachee
3—Plassy, naar Southampton

LONDEN.

2 Juni—(Reuter)—De Carisbrook Castle arriveerde om 11 uur heden (Zondag) morgen te Southampton.

TELEGRAMMEN

OVERZEESCH.

Londen, 31 Mei—(Reuter)—De leden van het kabinet hebben de gewone officieele maaltijden bij gelegenheid van 's konings verjaardag gegeven. Onder de gasten waren z.k.h. de prins van Wallis, de markies van Salisbury, de minister J. Chamberlain, de agenten-generaal voor de Kaap en Natal en andere koloniën.

Londen, 31 Mei—(Reuter)—De heer Roosevelt, president der Vereenigde Staten, heeft in een toespraak op gisteren van de wreedheden door zekere Amerikaansche officieren in de Philippijnen bedreven en, zoo als hij zeide, uitgelokt door het verraderlijk gedrag van den vijand. Het was onmogelijk, zeide hij, te beslissen of de Philippijnen onafhankelijk zijn of met de Vereenigde Staten vereenigd zouden blijven, tot zij getoond hadden zich zelve te kunnen besturen.

Londen, 31 Mei—(Reuter)—Lord Rosebery heeft in een te Leeds gisteren avond gehouden toespraak gezegd dat de koornbelasting in de begrootingsrede vermeld door de regeering bedoeld werd als een voorspel voor een soort tolverbond. De voordeelen, zeide hij verder, moeten zeer groot zijn om zulk een maatregel te rechtvaardigen, daar de beteekenis er van is om het beheer van ons belastingstelsel aan de koloniën te geven. Lord Rosebery moedigde de liberalen aan om de belasting ten sterkste tegen te gaan.

Londen, 31 Mei—(Reuter)—De Londensche "Times" zegt in een artikel van heden morgen dat beschouwingen van de toekomst zoowel als het tegenwoordige de raadzaamheid toonen van een tijdelijke schorsing der Kaapsche constitutie, zijnde een der hoofdpunten in de politieke ontwikkeling van Zuid Afrikas federatie onder de Britsche vlag. De vermeerdering van souvereine plaatselijke parlementen zou hierin een ernstig uitstel kunnen veroorzaken, en de eenige veilige en voorzichtige handelwijs schijnt de overgaaf der Kaapkolonie aan een bestuur te zijn slechts aan de kroon verantwoordelijk.

Londen, 1 Juni—(Reuter)—De overeenkomst die de grensscheiding tusschen Abyssinië en Britsch Soedan regelt is geteekend.

Londen, 1 Juni—(Reuter)—Sir M. Hicks Beach, kanselier der schatkist, heeft aan een deputatie van omnibus-, karren- en cabsfirma's gisteren te kennen gegeven dat het onmogelijk was de koornbelasting te laten varen.

Een menigte van 14,000 schreeuwde om toelating tot het cricketspel te Birmingham tusschen Engeland en Australië, honderden banden met geweld zich een toegang tot den grond, velen raakten onder den voet, en zoo wat een dozijn werden erg gekwetst.

Londen, 1 Juni—(Reuter)—De koloniale wolverkoopingen sloten gisteren. Er was een sterke vraag van binnen- en buiten'slands overal bij de verkoopingen, en de prijzen waren dus beter dan bij de laatste veilingen. Vetlikenwol rezen van ¼d tot 1d; kamvetwol en vliesgewasschen ½d; min goede sneeuwwitte 1d; bijzonder goede do., zoowel als middelsoort 1½d.

Londen, 2 Juni—(Reuter)—De struisveerenmarkt opende heden, kalm en met onregelmatige prijzen. Witte en lichte wijfjesveeren gingen van pari tot 10 percent lager; mindere soorten 10 à 15 percent lager; byocks 5 percent en boos 5 tot 10 percent lager.

Londen, 2 Juni—(Reuter)—De bisschop van Salisbury zegt dat het voorstel om een domkerk in Kaapstad te bouwen ter herinnering aan de gevallenen in den oorlog met eerbied en genoegen ontvangen moest worden. Hij moest verder dat zulk een gedenkteeken een invloed ten goede op de toekomst zou uitoefenen.

Londen, 2 Juni—(Reuter)—De officieele aankondiging heden zegt, dat koningin Wilhelmina zichtbaar herstelt, en dat hare majesteit binnen kort naar Duitschland zal gaan om geheel gezond te worden.

Londen, 2 Juni — (Reuter) — Een kabinets vergadering zal heden morgen om 11·30 gehouden worden.

Londen, 2 Juni—(Reuter)—Bisschop Baynes, in een brief aan de "Times" heden morgen met betrekking tot de Kerk van Natal, haalt aan wat de aartsbisschop van Canterbury zou gezegd hebben: dat indien de inwoners van een bisdom trachten een nieuw lichaam buiten de kerk te vormen, dan kon de Engelsche Kerk ze in geen opzicht erkennen.

Londen, 3 Juni—(Reuter)—H.H.M.M. zullen Zondag morgen naar de St. Paulus kerk gaan om den specialen dankdienst voor den vrede bij te wonen.

Londen, 3 Juni—(Reuter)—Men verwacht dat lords Milner en Kitchener tot "viscounts" zullen verheven worden, en dat lord Kitchener een flink geschenk in geld zal ontvangen.

Londen, 3 Juni—(Reuter)—In het lagerhuis gaf de heer Balfour kennis dat hij Donderdag een votum van dankbetuiging aan het leger zal voorstellen. Het debat over de begrootingsvoorstellen zal Maandag hervat worden.

Londen, 3 Juni—(Reuter)—Het Natal'sche contingent dat de kroningsfeesten zal bijwonen is te Southampton aangekomen, waar zij den nacht van gisteren doorbrachten. Zij werden in de straten luide toegejuicht bij de vrolijkheid over den vrede, en hun mooi uitzien werd zeer bewonderd. Te Londen kwamen zij heden morgen, en begaven zij zich naar het Alexandra paleis.

KAAPKOLONIE.

Kimberley, 30 Mei—(Reuter)—Een speciale algemeene vergadering van aandeelhouders in de S. A. Permanent Mutual Building and Investment Society werd heden avond gehouden. De directie bood haar rapport aan voor de drie laatste jaren, den tijd van den oorlog. Het toonde dat het inkomen ernstig geleden had door den oorlog, vooral met betrekking tot den Johannesburgschen tak. Om de zaken recht te krijgen had de maatschappij het reserve fonds tijdelijk moeten prijsgeven; maar nu te Johannesburg de zaken hersteld waren hoopte men dat de maatschappij haar vroegere positie spoedig zou herwinnen. Rapport door de aandeelhouders eenstemmig aangenomen.

Middelburg, 1 Juni—(Reuter)—Op een druk bijgewoonde vergadering hier gisteren avond gehouden, besloot men de kroning te vieren met het oprichten van openbare scholen als staandhoudend gedenkteeken. Van de Ned. Gereformeerde Kerk verwacht men dat zij den grond er voor zal geven. Op de twee openbare vakantiedagen zullen er kampspelen zijn en een monster picnic. Prijzen zullen gegeven worden voor de best versierde gebouwen.

Piketberg, 2 Juni — (Reuter) — Prachtige regens zijn gedurende de afgeloopen week gevallen. De Bergrivier is vol, en de tijdelijke spoorwegbrug is onpassabel. De permanente brug is gedeeltelijk gereed en zal spoedig klaar zijn.

De magistraat beboette twee landbouwers, Bijnerman genaamd, van Zandfontein, £25 elk voor het verbreken van krijgswet bepalingen door niet hun molenspil in te brengen. De boeten werden betaald.

Graaff-Reinet, 3 Juni. — (Reuter). — Drie opstandelingen, die gisteren terecht stonden, waren in khaki gekleed. Zij werden beschuldigd van Yeomanry gewond te hebben nadat dezen zich hadden overgegeven. Een Transvaler, Delport genaamd, stond beschuldigd van in khaki gevangen genomen te zijn, terwijl een ander rebel, V. d. Merwe, van Richmond, beschuldigd stond van gepoogden moord, hebbende hij op een naturellen verkenner geschoten en hem aan 't hoofd gewond. Uitspraak werd gereserveerd.

Men besloot gisteren op een vergadering om het fondament van "Newton Hall" op te breken in Kerkstraat, en het naar Kerkplein te verplaatsen en dadelijk met den bouw voort te gaan.

De heer S. Manfield, van Graaff-Reinet Hotel, is Zaterdag aan kanker overleden. De heer Du Toit, secretaris van de executeurskamer, die gevaarlijk krank was, is goed aan 't herstellen.

Prachtige dagen zijn gevolgd op het onstuimige weder van de afgeloopen week.

TRANSVAAL.

Pretoria, 2 Juni—(Reuter)—Een noodlottig ongelak vond gisteravond te Zuurfontein plaats. Sergeant-majoor Anderson, R.P.R., wilde op een trein in beweging springen, geraakte tusschen de carriages en werd gedood.

Pretoria, 2 Juni—(Reuter)—Een vergadering van vertegenwoordigers van de Anglikaansche Kerk in de Transvaal zal in Augustus in Pretoria gehouden worden voor de verkiezing van een bisschop voor dit bisdom. De algemeene opinie is ten gunste van de verkiezing van den bisschop van Zululand.

Stappen worden genomen om vertegenwoordigers van elke eenheid van het leger in Zuid Afrika te zenden om deel te nemen aan de kroningsfeestelijkheden in Londen.

RHODESIA.

Bulawayo, 31 Mei—(Reuter)—In weerwil van de slechte tijden heeft de plaatselijke bouwmaatschappij een uitdeeling van 9 percent gedaan.

De toespraak van den heer Wrey, president der mijnkamer, over naturellenarbeid, waarin hij onderwijs aan naturellen voorstaat, wekt hier heel wat kritiek, meerendeels vijandig.

DE EERSTE MINISTER AAN HET WOORD.

De in ons vorig nommer aangekondigde toespraak van sir Gordon Sprigg over den tegenwoordigen toestand van zaken had Maandag avond onder een grooten toeloop in de Metropolitan Hall plaats, die mooi versierd maar veel te eng was voor het publiek, waar het niet ontbrak aan demonstraties ter eere van lord Milner en dr. Smartt, met wie men verwachtte dat sir Gordon het niet eens zou zijn. Voor achten kwam de eerste minister opdagen, vergezeld dor de andere leden van heot ministerie. De voorzittersstoel werd bekleed door het parlementslifl Brown, die aan het gesis en geknor dat zich met juichkreten onder 't aanwezig publiek verhier, door een paar flinke woorden perk stelde.

Sir Gordon, die met gejuich begroet werd, schoon hij ook nu een woord moest zeggen over den zich voordoenden toeleg om hem in de rede te vallen, begon met te zeggen dat het geruimen tijd geleden was dat hij 't publiek het laatst had toegesproken, doch het heugelijk nieuws pas ontvangen maakte 't lichter voor hem om vrij uit te spreken, en hij zou beginnen met over den financieele toestand der Kolonie sedert de laatste parlementszitting het woord te voeren. Sedert Juni 1900 waren er nagenoeg twee jaren verloopen waarin de regeering verantwoordelijk was voor de uitgaven, die men natuurlijk ook nu niet terstond kon bekorten, doch over zes maanden zou men er beter aan toe zijn. De geheele buitengewone uitgaaf over zaken met den oorlog in verband staande bedroeg £2,500,000, waarbij nog een half millioen kwam voor de builenpest. Dit kwam dus neer op drie millioen, maar de schuld die men wegens die uitgaaf op zich geladen had bedroeg slechts £1,700; want even als men tijdens de naturellen oorlogen van 1878 tot 80 vijf millioen had uitgegeven maar een millioen hiervan uit de loopende inkomsten had bestreden en voor vier millioen leeningen had aangegaan, zoo was ook nu de toestand. Dat de regeering lasten op zich had genomen om de rijks-regeering thans te helpen en om de rebellie in de Kolonie zelve te onderdrukken, dat was spreker hoogst kwalijk genomen door eenige parlementsleden, die als deputatie zich bij hem vervoegd en verklaard hadden dat de oorlog een rijks-oorlog, geen koloniale oorlog was. Hier werd spreker herhaaldelijk in de rede gevallen, tot hij eindelijk voort kon gaan met te verklaren dat hij het den eersten plicht der regeering achtte om rebellie tegen te gaan, hetzij door blanken of zwarten gepleegd. Hij was 's konings dienaar, en het gezag van koning en Groot Brittanje te handhaven was zijn eerste plicht. Hij geloofde aan geen loyaliteit die net door de lippen ging, en hij achtte het aller plicht om in deze crisis het mogelijke tot hulp voor de Britsche macht te doen. Spreker trad daarna in een opsomming van hetgeen regeering en Kolonie gedaan had om dien plicht te vervullen. Er waren 31,000 man hiertoe in de wapenen, waarvan 14,000 voor goed en ezoldigd, en zonder dezen was elke stad der Kolonie geplunderd en zelfs de Kaapstad niet veilig, waar de vijand reeds zeer nabij was geweest. Daarvoor had men de schuld van £1,700,000 aangegaan, maar hij geloofde niet dat men het geheel er van door een leening zou behoeven goed te maken, want met het inkomen stond het zeer goed. Doch zelfs een leening voor die som zou, bij 't hooge krediet dat de Kolonie thans had, slechts ten hoogste een jaarlijksche uitgaaf van £60,000 noodig maken, en was dat zoo erg? Hij was een beslist voorstander van een accijns op brandewijn, dien hij ook tweemaal had opgelegd, en die zou wel £150,000 opbrengen en dus, naast den interest der leening, een mooie som bij het inkomen voegen. De regeering had in net begin van dit jaar een leening aangegaan, maar geen penny hiervan was voor den oorlog besteed, doch geheel voor nuttige openbare werken, en de leening, een van 3½ percent, was a pari van de hand gezet. De regeering had verdere machtiging tot leeningen van over de drie millioen van het parlement, juist voor doeleinden als die waar de thans aangegane voor besteed was. Het vorige parlement had machtiging gegeven tot een leening van £250,000 tot goedmaking der verliezen door loyalen geleden, en aan die loyalen was £260,000 uitbetaald; maar van dit geld zou slechts £60,000 door de Kolonie, de rest door de rijks-regeering betaald worden. Die regeering was hiertoe verplicht en zou het geld zoeken te krijgen uit de Oranjerivier Kolonie en de Transvaal, die den oorlog verwekt hadden en er dus ook den last van moesten dragen. Dan wilde spreker er op wijzen hoe men sprak van den ellendigen en hopeloozen financieelen toestand der Kolonie, die zich weldra toonen zou als het op betalen van loonen en traktementen aankwam; maar men had juist nu zulke betaling, en toch had de regeering in de Standard Bank een krediet saldo van £638,000. Hij had jaren lang het beheer der schatkist gevoerd, en hij had vrijheid om te verklaren dat de financieele positie der Kolonie ten volle gezond was, iets waarin hij gesteund werd door een brief der direktie van de Standard en een andere van de Londen en Westminster Bank die er net zoo over dachten. De werken door de regeering in den oorlogstijd behartigd waren vooral de havenwerken der Kolonie, want hij was overtuigd dat de handel der Kolonie zeer zou toenemen, en hiervoor was hij steeds geld, ten bedrage van drie kwart millioen, blijven uitgeven. Dan had men het rollend materiaal der spoorwegen, waarvoor hij een bestelling van een kwart millioen had gedaan; en voorts was hij met het bestuur der Transvaal het eens geworden dat alle voortbrengselen der Kolonie er vrij zou worden ingevoerd, terwijl die van andere landen hoog belast zouden worden. Vervolgens kwam hij op zijn reis naar de kroning en de hiermede in verband staande conferentie, waarheen hij stond te vertrekken, schoon hij eerst Zondag vrijheid had gevoeld om hiervan kennis te geven aan den minister van koloniën; want Zuid-Afrika te verlaten terwijl er oorlog woedde, dat achtte hij in strijd met zijn plicht. Hij zou zich niet uitlaten over hetgeen hij ter conferentie zou doen, maar dit kon hij zeggen dat hij zulk een conferentie reeds vroeger had bijgewoond, en dat hij hoopte dat die van thans betere vruchten zou dragen. Hij was voor vrijen handel, maar was nog sterker voor de solidariteit van het rijk, en wilde daarom vrijen handel tusschen de verschillende deelen van het rijk, zonder daarom te zeggen dat hij ook wat andere landen betrof er voor was; want het Britsche rijk had zulke hulpbronnen dat men het als een wereld op zich zelf kon beschouwen, en dit zou hij ter conferentie als richtsnoer bezigen. Na een woord over 't oorlogschip, dat, zeide hij, door hem met algemeene toestemming der bevolking namens de Kolonie bij de Britsche zeemacht was gevoegd, sprak hij over de loyaliteit door de naturellen bevolking aan den dag gelegd, en wees hij er op dat in de door haar beweerde landen alles door de kol. regeering in orde was gehouden, en dat men wel geen gevaar liep van een algemeen opstand, maar toch altijd een aanzienlijke macht in de Transkei moest houden om kleine bewegingen te onderdrukken. De kwestie der constitutie werd vervolgens door hem besproken, en hierbij zeide hij dat men hem beschuldigde met den Afrikaander hand gemeene zaak te maken, en den steun der heeren Sauer en Merriman tezoeken, waar hij dan, van zijn kant, iets aan zou moeten toegeven. Dit was zelfs in de dagblad pers te kennen gegeven, maar zonder dat er eenige rechtvaardiging voor was, want het was alles valsch; hij had met die heeren anderhalf jaar lang geen gemeenschap gehouden. Hij was nooit van plan geweest om lid te worden van den Afrikaander Bond omdat hij steeds was geweest voor handhaving van Britsch oppergezag in de Kolonie. Dan zeide men dat hij tegen Zuid-Afrikaansche federatie was; maar hij herinnerde dat hij in 1880 een conferentie had voorgesteld — vóór Majuba, — die allen onder de Britsche vlag zou plaatsen. Tot zijn spijt had hij toen hiertoe den rechten steun niet bekomen, want vele der tegenwoordige progressieven bestreden hem toen; maar was dat plan toen doorgegaan, dan zou men den tegenwoordigen Transvaalsche oorlog niet gezien en in plaats van strijd zamenwerking gehad hebben. Ook zijn tolverbond had een dergelijke strekking, en zou als het ten volle geslaagd was Zuid-Afrika geopend hebben. Thans zou hij overgaan tot een later tijd, tot 1898, toen hij herhaaldelijk in toespraken aan het publiek er op gewezen had dat men nabij een groote crisis stond, die de vraag gold of de Kolonie een deel van de Britsche rijk zou blijven. Men had hem toen uitgelachen en een Bonds-regeering had de zijne vervangen. Toen kwam 't jaar 1899, toen dat onbeschofte uitimatum de Britsche reg. door de Transvaalsche in het gezicht werd geworpen. Toen zat het parlement, en iedereen zeide dat het maar bluf was en men geen oorlog zou hebben; doch hij had geantwoord dat de noordelijke staten alles voor den oorlog hadden in orde gebracht en beloften van heel wat steun uit de Kaap zouden hebben, waar men het Britsche juk wilde afwerpen en een groote Zuid-Afrikaansche Republiek stichten. Niemand was het met mij eens; eerst heette het dat er geen schot zou gevuurd worden; daarna dat er één gevecht zou zijn en dan zouden de boeren zich onderwerpen; en een lid had hem gezegd dat men met Kerstmis zou bijeen zijn en er over lachen dat men aan een grooten oorlog geloofd had. Wat hij toen gezegd had was dat men een langer oorlog zou hebben dan gewoonlijk die in Europa, en dat die oorlog duren zou zoo lang eenige honderden mannen in het land nog bijeen waren. Toen men daarop riep dat hij tot de constitutie moest komen zeide hij dat er een voorstel was gedaan om die constitutie op te heffen, iets wat niet kon geschieden zonder een wet van het rijks-parlement, want men kon 't door een bevel van den geheimen raad verordenen, zoo als sommigen meenden. Was er nu reden voor zulk een wet? Alles in de Kolonie was langs den gewonen weg gegaan tot op den tijd dat spreker met lord Kitchener, toen het noodig was het parlement te doen zamenkomen, in overleg was getreden over de vraag of de noodige parlements verkiezingen zonder militaire inmenging konden plaats hebben; en daar deze hier geen waarborg van kon geven had hij in overleg met zijn mede-ministers besloten het parlement niet bijeen te laten komen tot men vrijheid van verkiezing kon hebben, en die zou men hebben nu het vrede was. Niet dat hij zeggen wilde dat men reeds spoedig tot verkiezingen voor en zamenroepen van 't parlement zou kunnen overgaan, maar stel dat dit geschiedde, stel dan dat men een Bondsmeerderheid in het parlement had, wat dan? Dan zou men het parlement verdagen en ontbinden, en dan zou men, doordat menigten kiezers in de buitendistrikten als rebellen hun stemrecht verloren hadden, een parlement in Britschen zin zien kiezen. Voorts zou men, als er een registratie plaats had, meer kiezers in de steden krijgen, terijl die van 't platte land verminderd waren, en een meerderheid bekomen een nieuwe verdeeling van kiesdistrikten van dien aard zou verordenen waardoor Britsche opperhoogheid nimmer kon verloren gaan. In plaats daarvan wilde men echter een opheffing der constitutie, een punt waaromtrent hij onlangs met lord Milner een lange conferentie had gehad. Toen had lord Milner gezegd dat, werd de Kolonie niet tijdelijk een kroonkolonie, men denzelfden weg zou moeten bewandelen als tot dus ver. Maar wie zou, als de Kaapkolonie een kroonkolonie werd, er iets te zeggen hebben. De gouverneur, had hij gezegd en lord Milner erkend. Zulk een gouverneur zou, voor wetgevingsdoeleinden, een raad naast zich moesten hebben, maar dien raad zou hij uit lieden van zijn eigen gezindheid kunnen benoemen, en zoo doende zou men terugkomen tot den tijd, niet dat men geen verantwoordelijk bestuur maar dat men geen parlement had maar een gouverneur in rade, van welken raad de helft der leden ministers waren, en de andere helft door den gouverneur uit de grondeigenaars of kooplieden gekozen. Dit waren feiten; het volk had in zulk een staat van zaken niets te zeggen, en men wist hoeveel moeite het gekost had om te maken dat de Kaapkolonie niet in een strafkolonie werd herschapen. (Al dien tijd was er lawaai). Het scheen dat men geen feiten wilde hooren, maar hij zou vertellen wat er toen was voorgevallen, en hoe gouverneur sir H. Smith aan de leden van zijn raad gezegd had dat er tegen den invoer van bandieten niets te doen viel daar hij aan de rijksregeering moest gehoorzamen. Hij zelf was er tegen, zijn raad was er tegen, het volk was er tegen, maar gebeuren moest het. Wat was dit anders dan zuiver despotisme? Een van de teekenaars der petitie voor de schorsing der constitutie had aan spreker gezegd liever onder de regeering in Engeland dan onder een te willen staan verantwoordelijk aan een parlement in dit land. (Luid gejuich). Maar wat was de zaak? Spreker had alle vertrouwen in het ministerie Salisbury, en dit zou langen tijd aanblijven, onder anderen ook ter zake van den oorlog alhier; maar er zouden andere kwesties komen en een andere parlementaire meerderheid, en zou men hier onder de Campbell-Bannerman, Morleys en Harcourts willen staan? Hij verkoos een bestuur gegrond op de bestaande koloniale instellingen. En wie hadden de tegenwoordige petitie geteekend? De progressieven, zou men zeggen, maar wat zij nu wilden was voortgang achteruit. Een der teekenaars had hem gezegd ze voor de grap te hebben geteekend, want er zou toch niets van komen. Een ander had hem dit laatste ook gezegd; drie anderen hadden verklaard dat zij slechts geteekend hadden omdat zij meenden dat de regeering er voor was. De heer Owen Lewis had aan een parlementslid over de zaak geschreven, en spreker zou diens antwoord voorlezen, ten effekte dat hij er voor bedankte om onder een regeering te staan uit Engeland overgezonden en waar geen mensch van wist. En wie was dat parlementslid? Geen minder man dan John Laing, vroeger lid van het ministerie en ten volle thuis in constitutioneele kwesties. Men had sir Wm. Harcourt aangehaald als voorstander van het plan, maar geen grooter pro-Boer was er te vinden, en zijn bijval was haast genoeg om een zaak te veroordeelen. Als men trouwens het plan volgde zou hij het eerst in het parlement er zich tegen verklaren, als een bekorting der vrijheid door den oorlog te weeg gebracht. De heer Chamberlain intusschen had verklaard dat de Kaapkolonie in den oorlog zich zoo gedragen had dat men niet kon nalaten om de Kaapkolonie in de regeling van Zuid-Afrika te kennen. Wel had men gezegd dat spreker niet in harmonie met de rijks-regeering gewerkt had, maar dit was niet zoo, want hij had steeds met haar zamengewerkt, en dit was nog onlangs door de rijks-regeering erkend toen zij de Kaapsche raadpleegde over hetgeen men met de Transvaal doen moest. Toen dan ook over die zaak heen en weer werd geschreven had spreker melding gemaakt van het plan van schorsing der Kaapsche constitutie, en had hij verklaard—wat toen ten tijd de volle waarheid was,—dat het geheele ministerie er tegen was. Het antwoord was dat de Britsche regeering aan zoo iets niet dacht. Thans zou spreker namens 't geheele thans bestaande ministerie de zaak aan de rijks-regeering, tijdens zijn verblijf in Engeland voorleggen; van deze was zij stellig niet uitgegaan, en onder hen die ze hier voorstonden waren velen die tegen elken vertegenwoordigenden regeeringsvorm waren. Men moest, zei men, rust hebben, ongestoord door uitdrukkingen van het volksgevoel; maar het volk van zijn vrijheid van spreken te ontrooven was waarlijk geen middel om de rust te herstellen, en veeleer een om hen die vroeger loyaal waren doorgaand misnoegen in te boezemen. "Moet ik," had een Engelschman hem gezegd die in dezen oorlog wakker voor de Britsche zaak gevochten had, "tot belooning hiervan van mijn vrijheid beroofd worden?" Wat men wilde zou strekken om een leelijker rebellie dan die van thans in het leven te roepen, en spreker stond hier om de vrijheid des lands te vertegenwoordigen en voor te staan, en zou, even als zijn zonen met de wapenen, zelf in de raadzaal voor die vrijheid strijden, ware men de vijanden van Britsch gezag evenals de velde de nederlaag zou toebrengen.

Luid gejuich volgde, en onder het zingen van "God save the King" ging men uiteen.

In de "Cape Times" van gisteren vindt men een kennisgeving namens sir Gordon Sprigg dat de heer Laing, L.W.V., hem verzocht heeft den gouverneur te melden dat hij zijn steun onttrekt aan de beweging tot schorsing der constitutie, en zijn naam van de petitie hiervoor wil laten schrappen.

DE MOGELIJKHEDEN VAN DEN LANDBOUW.

I.

Wij hebben voor ons een boek getiteld: "Fields, Factories and Workshops," door prins Kropotkin. De schrijver is een Rus van geboorte, doch woont in Kent, Engeland, en is goed bekend niet alleen door zijne boeken over landbouw en natuurkundige onderwerpen, maar ook door zijn bijdragen tot verschillende Engelsche maandbladen. Over dit boek (goedkoope uitgave voor 1s.) zegt o.a. de Londensche "Times": "De schrijver heeft den waren natuurkundigen geest, en niemand kan zeggen dat hij zijne waarnemingen niet algemeen genoeg maakt, want hij schijnt overal geweest te zijn, en alles gelezen te hebben . . . . . . Misschien is zijn voornaamste fout dat hij niet genoeg rekening houdt met het ingewortelde conservatisme van de menschelijke natuur en met de hardnekkigheid van bestaande belangen. Doch dit is geen reden waarom men dit boek niet zou lezen, hetgeen zeker tot denken zal opwekken, en sommigen er toe zal leiden door proefnemingen te trachten de lessen toe te passen."

De deelen van dit boek die handelen over fabrieken en manufacturen, en het leven van werklieden zijn van minder belang voor onze lezers, daar de toestanden die daarin besproken worden niet hier in Zuid-Afrika bestaan. De hoofdstukken echter die over den land- en tuinbouw handelen bevatten feiten en ideën, die niet zonder nut gelezen zullen worden door allen die belangstellen in den vooruitgang van ons landbouw, en de bereiking van 't ideaal, dat Zuid-Afrika genoeg voedsel voor zijne bevolking zal opleveren. Wij stellen ons daarom voor in een paar artikelen een overzicht te geven van deze hoofdstukken, met zoodanige aanmerkingen als we noodig mochten achten.

De schrijver beweert, dat de fabriceerende natiën van westelijk Europa steeds toenemende moeilijkheden vinden in het van de hand zetten van hunne goederen in het buitenland, en voedsel daarom in ruil te krijgen. Zij zullen daarom verplicht zijn hun voedsel zelf in hun eigen land te produceeren. Zij zullen al meer en meer moeten rekenen op binnenlandsche verbruikers voor hun manufakturen en op binnenlandsche produceerders voor hun voedsel. Wij hier in Zuid-Afrika, voeren ook nog een groote hoeveelheid voedsel jaarlijks in; laten wij dan zien in hoeverre daarin een verandering gebracht kan worden.

Twee groote bezwaren, zegt de schrijver, worden gewoonlijk aangevoerd tegen zijne beweeringen op dit punt. Ten eerste, dat het land van de west Europeesche staten zoo overbevolkt is, dat het niet al de voedsel en de ruwe produkten die noodig zijn voor hun gestadig toenemende bevolking, kan opbrengen. Vandaar de noodzakelijkheid voor die landen am gefabriceerde goederen uit te voeren en voedsel in te voeren. En verder wordt gezegd, dat zelfs indien het mogelijk ware in westelijk Europa al het noodige voedsel voor zijne bevolking te produceeren, toch zou er geen voordeel in zijn zulks te doen, zoolang hetzelfde voedsel goedkooper van elders verkregen kan worden. Deze zijn de ideën die thans algemeen worden opgenomen. En toch is het gemakkelijk te bewijzen dat beide totaal verkeerd zijn: meer dan genoeg voedsel kan op den grond van het westelijke Europa geproduceerd worden voor veel meer dan zijn tegenwoordige bevolking, en een groot voordeel zou daardoor behaald worden. Hij gaat dan voort deze twee punten te bespreken, en met cijfers aan te toonen wat in Engeland, België en Frankrijk gedaan wordt en nog gedaan kan worden.

Is het mogelijk, vraagt hij, dat de grond van Groot Brittanje, die thans slechts voor één-derde zijner bevolking voedsel verschaft, de noodige hoeveelheid en verscheidenheid van voedsel voor 33,000,000 menschelijke wezens kon opbrengen, wanneer het slechts 56,000,000 akkers in geheel beslaat — bosschen en rotsen, morassen, steden, spoorwegen en weiden — waarin slechts 33,000,000 akkers als bebouwbaar worden beschouwd? De algemeene opinie is, dat dit geenszins kan gedaan worden; en deze opinie is zoo ingeworteld, dat men zelfs natuurkundigen vindt, die gewoonlijk voorzichtig zijn als zij met algemeen aangenomen opinies te doen hebben, die deze opinie onderschrijven zonder zelf de moeite te nemen ze te toetsen. Ze wordt aangenomen als een axioom. En toch, zoodra men tracht eenig argument ter ondersteuning er van te vinden, ontdekt men dat ze op geen feiten, of oordeel op feiten gegrond, berust.

"Laten we als voorbeeld nemen de opgaven die jaarlijks door den heer J. B. Lawes in de Londensche 'Times' gepubliceerd worden. In zijn opgaaf van 1887 merkte hij op, dat gedurende de acht oogst jaren 1853—60, 'bijna ⅔ van de totale hoeveelheid koren in het Vereenigde Rijk verbruikt thuis gewonnen waren, en iets meer dan ⅓ van andere landen was ingebracht,' doch 25 jaar later waren de cijfers bijna omgekeerd, d.i., 'gedurende de 8 jaren 1879—86, werd weinig meer dan ⅓ verschaf door binnenlandsche produktie en bijna ⅔ werden ingevoerd.' Maar noch de vermeermeerdering van de bevolking door 8,000,000; noch de vermeerdering van verbruik van koren zes-tiende schepel per hoofd kon de verandering verklaren. In de jaren 1853—60 voedde de grond van Brittanje één inwoner op elk twee bebouwde akkers: waarom waren drie akkers in 1887 noodig om denzelfden inwoner te voeden? Het antwoord is eenvoudig: slechts omdat landbouw verwaarloosd is geworden.

Inderdaad, de area voor koren bouw was sedert 1853—60 verminderd met 1,590,000 akkers, en daarom was de gemiddelde oogst van 1853—86 meer dan 48,000,000 schepels minder dan de gemiddelde oogst van 1853—60; en deze vermindering alleen vertegenwoordigt het voedsel voor meer dan 7,000,000 inwoneers. Te gelijker tijd was de area bebouwd voor gerst, haver, boonen, en andere lente produkten ook verminderd met een verdere 560,000 akkers. Deze feiten zijn goed bekend; doch ze worden gewoonlijk beantwoord door opmerking dat het karakter van landbouw veranderd was: dat vleesch en melk in Engeland geproduceerd werden in plaats van koren. Echter, de cijfers van 1887, vergeleken met die van 1860, toonen dat dezelfde vermindering ook heeft plaats gehad voor voeder en dergelijke produkten. De area bebouwd voor aardappelen was verminderd met 280,000 akkers; voor rapen met 189,000 akkers; en hoewel er een vermeedering was voor mangelwortels en wittewortels, enz., toch was de gezamelde area bebouwd voor deze produkten verminderd met een verder 330,000 akkers. De vermindering van levende have gedurende denzelfden tijd was niet genoeg om zelfs de area verkregen van woesten grond te dekken.

Sedert 1887 gingen de zaken echter al erger. Het totale verlies aan moeskruiden voor de tien jaren eindigende 1895 was bijna 1,000,000 akkers. Een ander 5,000,000 menschen waren dus verplicht hun voedsel van elders te laten komen.

De oorzaak van deze algemeene vermindering is volgens den schrijver het verlaten van het land. De area van elk produkt dat menschen arbeid vereischt, vermindert; en ⅓ van de landbouw werklieden werden sedert 1861 weggezonden om het aantal werkeloozen in de steden te vermeerderen, zoodat de velden van Brittanje, verre van overbevolkt te zijn, verhongeren door gebrek aan arbeiders.

De schrijver beantwoordt dan de aanmerking dat de grond in Engeland per akker meer oplevert dan in België of Frankrijk, door er op te wijzen dat in laatstgenoemde landen een veel hooger percent van het bebouwbare land gecultiveerd wordt, met andere woorden, dat men daar schrale grond bewerkt, die in Engeland onbebouwd ligt. De opbrengst per akker in België is meer dan in Engeland, niet omdat de grond van nature rijker is, maar omdat men daar meer mest gebruikt. De grond van België voorziet met thuis-geproduceerd voedsel niet minder dan 490 inwoners per vierkante mijl, en er blijft nog iets om uit te voeren—niet minder dan £1,000,000 waarde van produkten wordt jaarlijks naar Engeland geëxporteerd. Bovendien moet niet uit het oog verloren worden dat België manufakturen uitvoert ter waarde van £9 per hoofd der bevolking.

De schrijver gaat dan voort met voorbeelden aan te toonen wat door landbouw gedaan kan worden en gedaan wordt, vooral in tuinen voor de markt. In het volgende artikel zullen wij daarover spreken.

HOOGGERECHTSHOF.

CIVIELE ZITTING.

(Voor den hoofdrechter en rechter sir John Buchanan).

ZATERDAG, 31 MEI, 1902.

TOEGELATEN.

Op verzoek van advokaat J. E. R. de Villiers werd de heer Arthur James McLeod toegelaten als prokureur, en om den eed voor den griffier van het hooggerechtshof van Natal af te leggen.

PROVISIONEELE ROL.

HOWSE vs. WARNER.

Advokaat J. E. R. de Villiers verkreeg voorloopige uitspraak voor een schuld en verzocht dat de dagvaarding eerst op 1 Augustus zou voorkomen.

Toegestaan.

VAN HEERDEN vs. KNOLTZE.

Advokaat Langenhoven verkreeg uitspraak op een verband van £60.

HARMSE vs. CLAASSEN.

Advokaat Jones verkreeg uitspraak op een wissel van £37 8s.

SONNENBERG vs. "GRAND JUNCTION" SPOORWEG.

Advokaat Bisset verkreeg uitstel tot 12 Juni van order op sekwestratie van genoemde maatschappij.

Z. A. "MUTUAL" LEVENSVERZEKERING vs. THERON.

Advokaat P. S. Jones verkreeg uitspraak op verband van £39.

HANSEN EN SCHRADER vs. "GRAND JUNCTION" SPOORWEG.

Advokaat Buchanan verkreeg uitstel tot 12 Juni.

A.B.C. vs. "GRAND JUNCTION" SPOORWEG.

Advokaat Currey verkreeg uitspraak voor £5,000, zijnde renten op 500 schuldbrieven van £100 elk.

SHEA vs. WADNER EN ERIKSON.

Advokaat Langenhoven verkreeg uitspraak op £27.

ILLIKWIDE ROL.

FOSTER EN ANDEREN vs. HYLAND.

Advokaat Langenhoven verkreeg uitspraak voor £18 1s.

HOWARD EN ANDEREN vs. WEINGARTEN.

Advokaat Schreiner, K.C., kreeg uitspraak voor £1,761 met £136 renten.

HUDSON EN ANDEREN vs. "GRAND JUNCTION" SPOORWEG.

Advokaat P. S. Jones verkreeg uitstel tot 12 Juni.

REHABILITATIE.

JAMES MERCER.

Op verzoek van advokaat Buchanan werd rehabilitatie toegestaan.

JAKOB JAKOBUS DE KLERK.

Advokaat Upington voor insolvent; advokaat C. de Villiers voor trustee. Applikatie geweigerd; aanzoek weder te worden gedaan over drie maanden.

ALGEMEENE MOTIES.

KOLONIAAL GOUVERNEMENT vs. HOLT EN ANDEREN.

Advokaat Schreiner, K.C., voor applikant; advokaat sir Henry Juta, K.C., voor verweerders.

Dit was eene motie om het beslag gelegd op zekere dwarsleggers op te heffen.

Uitgesteld tot Vrijdag.

MILLER vs. MILLER.

Dit was eene echtscheidingszaak. Advokaat Buchanan, voor petitionaris, vroeg een order daar de verweerder niet was verschenen.

Toegestaan.

CAMP vs. CAMP.

Advokaten Schreiner en Benjamin vroegen om echtscheiding. Verweerder werd gelast vóór 31 Augustus reden te toonen waarom een order niet zou worden toegestaan.

GAY vs. GAY.

Advokaat Benjamin vroeg om een order van echtscheiding.

Toegestaan, op voorwaarde dat applikant eene kopie van de courant bevattende de kennisgeving voorlegt.

SALFELD vs. SALFELD.

Advokaat Buchanan verkreeg eene order en echtscheiding.

TERRIEN vs. TERRIEN.

Advokaat Wilkinson vroeg eene order en echtscheiding.

Toegestaan.

MACDONALD vs. MACDONALD.

Advokaat Benjamin verkreeg eene orde van echtscheiding.

PENKIN EN GIN vs. GIN.

Advokaat Rowson verkreeg dat het provisioneele interdikt van 9 Mei absoluut werd gemaakt.

MARITZ vs. WORCESTER SLAGERS MAATSCHAPPIJ.

Dit was eene aanzoek om een dag te bepalen voor het verhoor voor eene jury. Advokaat Benjamin voor applikant; adv. Schreiner, K.C., voor verweerder. Verhoor vastgesteld op Dinsdag, 5 Augustus.

STANFORD vs. WILLIAMS EN ANDEREN.

Advokaten Schreiner, K.C., en Upington verzochten dat verweerders verplicht zouden worden de negatieven van zekere lichtbeelden te overhandigen. Aan respondenten werd kennis gegeven vóór 1 Augustus reden te toonen waarom dit niet zou geschieden.

KANNEMEYER vs. HAVENGA EN ANDEREN.

Advokaat Searle, K.C., stelde voor dat de uitspraak van den arbiter eene order van het hof zou gemaakt worden. Het hof gaf eene order voor de kosten, behalve die kosten noodig voor de verdeeling, die "pro rata" gedragen moeten worden, volgens aandeel der plaats.

IN DEN BOEDEL VAN WIJLEN STEPHEN HARDING.

Advokaat M. Bisset werd verlof gegeven zeker eigendom te transporteeren.

IN ZAKE DE PETITIE VAN JOHANNES S. T. HOOGENDOORN.

Advokaat Russell verkreeg hetzelfde verlof als bovenstaande.

IN DEN BOEDEL VAN WIJLEN MIENILL J. DE WITT.

Advokaat M. Murray deed aanzoek voor de vernietiging van zeker verband. Het hof stond eene order toe, belanghebbenden oproepende vóór 12 Juni, reden te noemen waarom dit niet zou worden toegestaan, eene publikatie van deze order in de "Beaufort West Courier" te verschijnen.

IN ZAKE DE PETITIE VAN ABRAHAM P. VELENSKI.

Advokaat M. Bisset deed aanzoek als in het vorig geval. Order toegestaan; publicatie in de "Cape Times" te verschijnen.

IN DEN PROV. GESEKWESTREERDEN BOEDEL VAN G. MAY.

Advokaat Buchanan stelde voor de aanstelling van den heer M. Nash als privisioneel trustee in dezen boedel. Het hof benoemde den heer Nash als curator bonis.

Daarop verdaagde het hof tot Maandag.

REPUBLIKEINSCHE KRIJGSGEVANGENEN.

OVERLEDEN.

Op zee aan boord van het stoomschip Mohawk:—Johannes Willem Wessel Steyn, oud 56 jaar, van Kleinfontein, Winburg, op 22 Mei.

Johannes Gerhardus Fourie, oud 16 jaar, van Tijgerboek, Bethlehem, op 30 Mei, aan koorts, te Wellington, Madras.

Karel Pieter Potgieter, op 31 Mei, aan longontsteking, te Wellington, Madras.

Pieter William Erasmus, van Johnstonedrift, distrikt Winburg, op 31 Mei, aan ingewandskoorts, te Shahjehanpur.

W P van de Venter, oud 46 jaar, van Bronkersfontein, Potchefstroom, op 29 Mei, aan ingewandskoorts, te St Helena

H. J. WASSERFALL,

Begrafenissen Bezorger.

BEGRAFENISSEN bezorgd in de Stad of Buiten op de Kortste Kennisgeving en onder de billijkste voorwaarden.

Kantoor: Bureaustraat, Kaapstad.
Woning: 132, Langestraat, Kaapstad.

Gedrukt en Uitgegeven door de Drukkers-Maatschappij Van de Sandt de Villiers en Co., Beperkt, aan het kantoor, hoek van Burg- en Waalstraten, Kaapstad.